

INFORME SOBRE **LA FORMACIÓ PROFESSIONAL (FP)**

ÍNDEX

1.	L'FP actual i el context social, educatiu i professional	3
2.	Sobre la planificació i organització de l'oferta	4
3.	La pèrdua de drets laborals, de participació i de recursos	5
4.	L'oportunitat de la Llei de Formació i Qualificacions Professionals de Catalunya	6
5.	La Formació Professional Dual	8
6.	La implantació de la Formació Professional Bàsica	11
7.	La Garantia Juvenil	12
8.	Per un Nou Acord a la Formació Professional	13
9.	Conclusions	14
	ANNEX - Formació Professional a la LOMCE	16

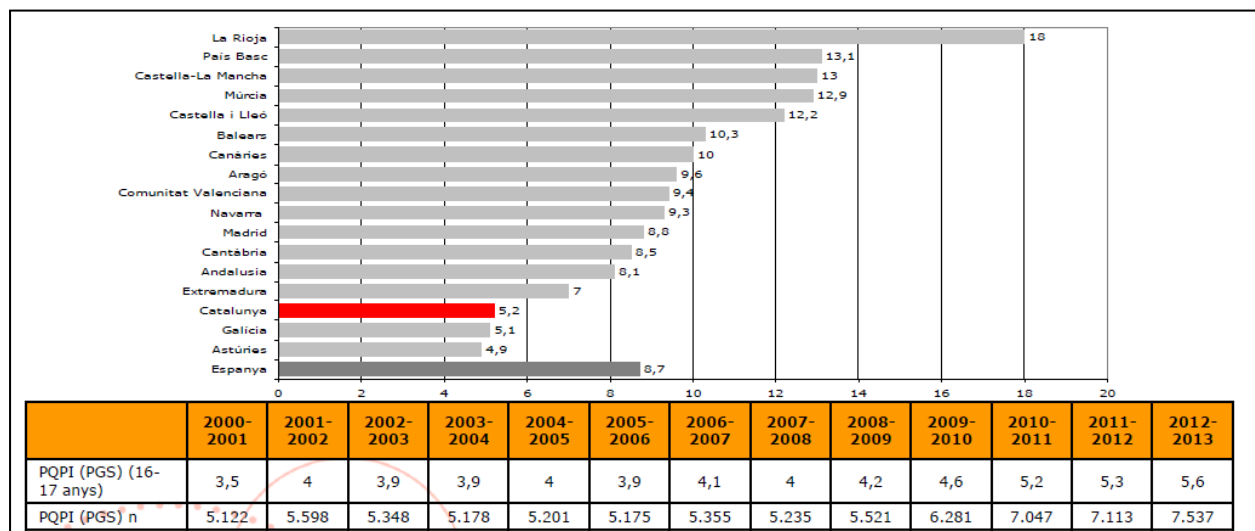
1. L'FP actual i el context social, educatiu i professional.

Els canvis de model social i professional juntament amb la ràpida evolució i precarització del món laboral, han fet que l'aprenentatge al llarg de la vida i la millora contínua de la qualificació de les persones esdevinguin una necessitat vital per aquestes. Tant per a dur a terme una trajectòria personal, com per afrontar les transicions i ruptures en la vida laboral.

Aquestes necessitats formatives han conduït a la Formació Professional a ser la palanca de canvi que pot reconduir, en part, la situació d'emergència actual. I per això cal que a més de formar part d'un discurs polític reiterat i redundat, s'afrontin les decisions i es regulin legislativament aquestes necessitats amb diàleg, transparència i consens.

Algunes dades que evidencien les necessitats urgents són:

- La taxa d'atur a Catalunya en edat laboral esta situada en el 20,4%¹ en front al 10,2% de l'UE.
- Catalunya te una taxa d'atur² en joves de 16 a 19 anys del 61,4%, i del 42,6% per a la franja de 20 a 24 anys.
- El 22% de la població adulta espanyola té un nivell mig de qualificació en front al 48% de la UE³.
- D'aquest 22% només el 9% es correspon amb estudis d'FP de Grau Mitjà, respecte al 33% de mitjana a la OCDE¹, el 55% d'Alemanya o el 32% d'Itàlia.
- Les dades anteriors per a l'Estat espanyol es mantenen amb molt poca variació per a Catalunya⁴.
- Catalunya ocupa la posició 30 de 33 entre els països de la UE pel que fa a titulacions de secundària post obligatòria, 22,23 punts per sota de l'objectiu europeu de Lisboa 2020².

Gràfic 1: Taxa bruta d'escolarització als PQPI per comunitats autònomes, curs 2010-2011⁵

¹ Evolució de la taxa d'atur entre 16-64 anys INE-Idescat. <http://bit.ly/1Ck8QZp> <http://bit.ly/1KMvVui>

² Taxa d'atur. Grups d'edat. EPA. 4t Trimestre 2014 a Idescat. <http://bit.ly/1Adedi5>

³ Panorama de la educació. Indicadores de la OCDE 2014. Informe Español. <http://bit.ly/1nlquQk>

⁴ Sistema d'indicadors d'ensenyament de Catalunya. Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Febrer 2013. <http://bit.ly/1zN5uB2>

- El percentatge de titulacions post obligatòries no universitàries tendeixen a reduir-se del 23,31% de l'any 2008 al 22,10% de l'any 2012⁵.
- L'evolució de l'abandonament prematur⁶: 24,2% al 2012, 24,7% al 2013 i 22,2% al 2014. L'objectiu europeu de Lisboa 2020 és del 15%.
- Si ens centrem en el 2013 Catalunya té un 24,7% de taxa d'abandonament prematur dels estudis (un augment del 0,7% respecte al 2012) en front al 11,9% de la UE (disminució del 0,8% respecte al 2012) i del 23,5% de l'Estat espanyol.
- Al 2011⁷ un 21,9% de la població catalana de entre 16 i 24 anys no estudia ni treballa (NEET⁸), més d'un punt per sobre de la mitjana espanyola.
- Actualment més del 45% de la població activa a Catalunya⁹ no compta amb una acreditació reconeguda de la seva qualificació professional.
- Catalunya és una de les comunitats autònomes de l'Estat espanyol que ha ofert menys places per als Programes de Qualificació Professional Inicial. Concretament el 5,2% de taxa bruta d'escolarització, tres punts per sota de la mitjana estatal del 8,7%. Veure de Gràfic 1.

Solucions evidents:

- Existeix una clara relació entre el baix nivell formatiu i l'ocupació i per tant s'ha de treballar en la continuïtat del jovent en el sistema educatiu més enllà dels estudis obligatoris i en la millora de qualificació dels que estan inserits al mercat laboral de forma precària.
- La UE ha fixat com a objectiu reduir en el 15% l'abandonament prematur dels estudis abans de 2020 i que el 50% dels llocs de treball tinguin correspondència amb nivells mitjans de qualificació.
- Segons projeccions¹⁰ de l'Idescat, l'any 2020, Catalunya tindrà una població activa d'uns 5.200.000 de persones i, atenent els objectius de la UE (Estratègia 2020), la meitat d'aquestes haurien de tenir un nivell mitjà de qualificació, fonamentalment, a partir de la Formació Professional de Grau Mitjà. Això implica que el nostre país ha d'incrementar el percentatge de joves i població adulta amb Formació Professional de Grau Mitjà d'un 9% (referència de l'Estat espanyol) a un 50%. Aproximadament a Catalunya, es necessita fer el salt, d'uns 300.000 titulats/qualificats a l'any 2012 a més de 1.700.000 a l'any 2020, per equiparar-se amb el 33% de la mitjana de la OCDE. La resta, fins el 50% recomanat per la Comissió Europea, es cobririen amb titulacions de Batxillerat.
- Ampliació de places als Cicles Formatius de Grau Mitjà, lligades a un model productiu sostenible amb valor afegit.
- Cal establir procediments permanents i únics per a capitalitzar aquestes qualificacions.
- Establir procediments d'acreditació de la formació informal.
- Articular polítiques actives d'ocupació (PAO) eficaces i amb consens i participació que vagin coordinades amb el Sistema Educatiu.
- Oferir formació al llarg de la vida per enfortir a les persones que tenen transicions laborals.

⁵ II Jornades Educació Avui. Protagonistes del canvi educatiu. Fundació Jaume Bofill. 19 i 20 de Febrer del 2014.

⁶ Taxes d'abandonament prematur Idescat-Eurostat. <http://bit.ly/17l2m4V>

⁷ Educació Avui. Indicadors i propostes de l'anuari. Fundació Jaume Bofill. Setembre 2012. <http://bit.ly/1uGxCoU>

⁸ "Not education, employment or training".

⁹ Sala de premsa de la Generalitat de Catalunya. <http://bit.ly/1FAkIKK>

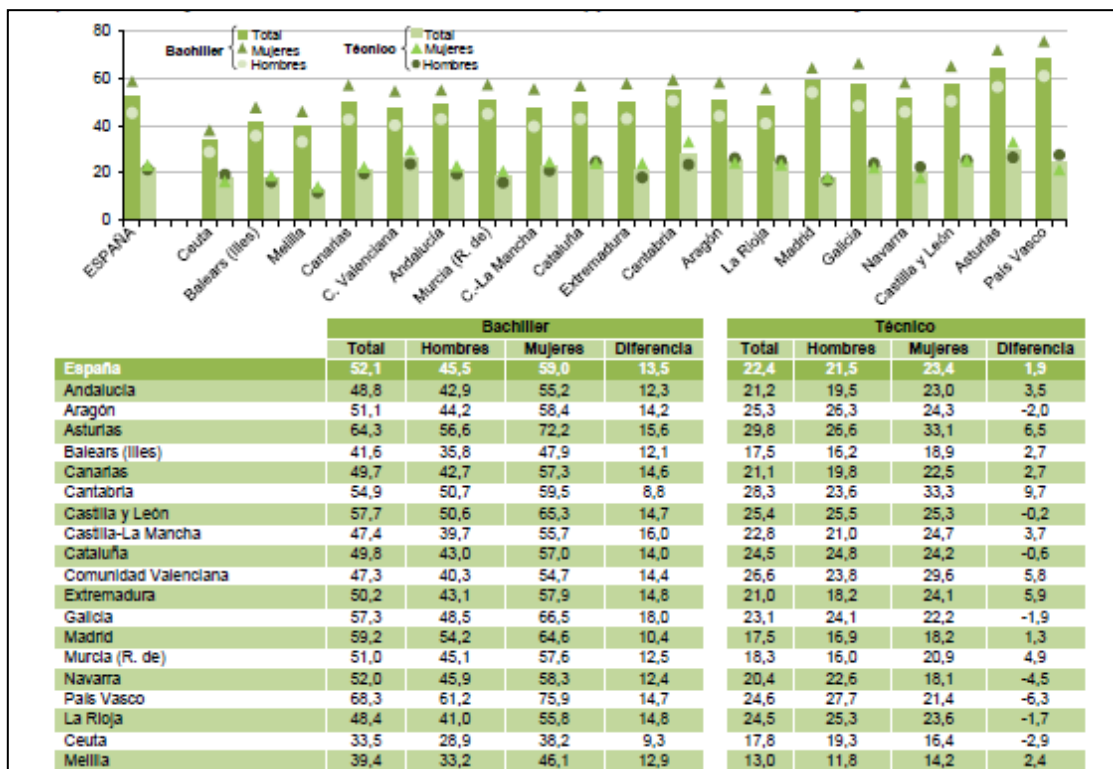
¹⁰ Projecció de població activa a Idescat. Escenari mitjà. <http://bit.ly/1Dj11ar>

- Potenciar una oferta necessària, suficient i amb extensió territorial de programes estructurals propis per a les persones que abandonen el Sistema Educatiu o tenen baixa o nul·la qualificació.

2. Sobre la planificació i organització de l'oferta.

El fet que la planificació i organització de l'oferta continuï des de fa anys concentrada en diverses famílies que no s'avenen ni amb la demanda de les persones ni amb la inserció laboral dels estudis encara dificulta més la greu situació. Algunes dades son:

- Les 5 famílies amb major oferta de places presencials a Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM) per al curs 2012-2013¹¹ son: Sanitat amb 9.881, Administració 7.883, Informàtica 6.208, Transport i Manteniment de Vehicles 5.110 i Electricitat i Electrònica amb 4.517 places.
- Per a les 5 famílies de Cicles Formatius de Grau Superior (CFGs), en estudis presencials, la distribució és⁹: Serveis Socioculturals i a la Comunitat amb 9.301, Sanitat 6.104, Administració 6.081, Informàtica 4.793 i Electricitat i Electrònica amb 3.514 places.
- Les 5 famílies de CFGM i CFGS que tenen major inserció laboral¹² son: Marítim Pesquera amb el 47%, Indústries Alimentàries 42%, Tèxtil, Confecció i Pell 39%, Fabricació Mecànica 39% i Hoteleria i Turisme amb 38% (pràcticament igual que la família de Química).
- Les ràtios⁹ a CFGM, en el sector públic, han passat de 19,3 alumnat/unitat el curs 2003-2004 a 27,6 per al 2012-2013, tot i que per al Consorci d'Educació de Barcelona molts grups s'han iniciat amb ràtio 35 el curs 2014-2015 (sense comptabilitzar els/les repetidors/es).

Gràfic 2: Taxa bruta de graduació en secundària post obligatòria no terciària 2011-2012¹³.

¹¹ Dades del Sistema Educatiu 2012-2013. Departament d'Ensenyament. <http://bit.ly/1F1dJga>

¹² Estudi d'inserció laboral dels ensenyaments professionals (2014). <http://bit.ly/1KNTlh1>

S'ha de tenir en compte que tenim una taxa de graduació en estudis post obligatoris no terciaris per sota de la mitjana espanyola (Veure de Gràfic 2) i que aquest índex cau de forma important, respecte al Batxillerat, quan a estudis de CFGM es tracta.

3. La pèrdua de drets laborals, de participació i de recursos.

La reducció progressiva de les partides pressuposades per a ensenyament¹⁴ des del 2010, la no reposició de personal docent¹⁵ i l'augment massiu de l'alumnat a la Formació Professional han conduït la tasca docent d'aquestes etapes a una situació de voluntarisme que difícilment pot fer front als nous reptes.

	2010 (M€)	2015 (M€)	Variació (M€)	variació %
Pressupost Generalitat	32.518.727.500	32.483.086.000	-35.641.000	-0,10%
Pressupost Ensenyament	5.317.611.671	4.442.580.000	-875.031.671	-16,45%
	16,35%	13,7%		

Aspectes rellevants:

- En quant a les jubilacions i a la cobertura de les vacants que generen, ressaltem que les polítiques de congelació de les plantilles, adoptada pel govern del PP i secundada pel govern de CiU, ha generat un dèficit estimat en 5.752 places, la qual cosa, a més de provocar una clara disminució en la qualitat de l'ensenyament, contribueix a accentuar l'envelliment de les plantilles catalanes, en no permetre noves contractacions de professorat jove.
- En aquest context de manca de suport de l'administració s'ha d'afegir l'increment¹⁶ del 78% de l'alumnat de Formació Professional des de l'any 2009 fins assolir aquest curs 2014-2015 els 137.716 alumnes d'FP presencial i a distància. Aquest increment s'ha assolit gràcies a l'augment de ràtios i de l'oferta d'ensenyaments a distància que en els últims 7 anys, partint de zero, han passat a oferir unes 19.000 places. I com a efecte evident d'aquesta aposta per la quantitat envers la qualitat dels ensenyaments professionals cal esmentar l'elevadíssim abandonament a Grau Mitjà que es quantifica entorn al 50%. Aquesta última xifra és un exemple de fins a quin punt la mala gestió, malbaratament de recursos i destrucció de trajectòries personals s'ha establert com a praxis del sistema.
- El Departament d'Ensenyament compta amb 11 alts càrrecs, els mateixos que el 2014, que percebran 966.630 euros (58.501 més que el 2014). Això ens dona una mitjana de 87.875 euros de despesa per a cada un. Amb aquesta excepció, la resta de personal té el sou congelat o reduït, ha vist incrementada la seva jornada de 18 a 20 hores lectives i no rep les pagues extraordinàries establertes des del 2012.

¹³ Sistema Estatal de indicadores de educación (2014) <http://bit.ly/1kzu0ul>

¹⁴ Anàlisi del pressupost 2015 per a ensenyament a Catalunya per CCOO. <http://bit.ly/1DHiE44>

¹⁵ Anàlisi de l'envelliment del professorat per CCOO. <http://bit.ly/1CiQesL>

¹⁶ Articles de premsa. <http://bit.ly/1CX0E6H> <http://bit.ly/17jdclA>

- CCOO denuncia el fraccionament dels llocs de treball. La Generalitat promou la precarietat. La plantilla pressupostada en l'ensenyament públic és exactament la mateixa que en els pressupostos 2014: 68969. El Departament, al setembre, va afirmar haver contractat 815 jornades més, però no són al pressupost. Les dades EPA dels sectors educatius són assalariats a temps complet: -14,2%, i assalariats a temps parcial: +33,6%.
- L'aposta per a perfils laborals més precaris com el professorat especialista que passa a ser personal docent encobert amb contractes administratius, l'abús que el professorat interí o substituït ha patit amb una remuneració de segon nivell del 86% o els docents que atenen les etapes més vulnerables subjectes a subvenció com els PQPI-PFI; evidencien una situació de desmantellament generalitzat de les estructures educatives públiques.
- La jerarquia vertical dels centres, en els quals els Consells Escolars o Claustres perden pes i no participen en les decisions de personal ni d'elecció de direccions deixen sense contrapart i representació a les treballadores i treballadors del sistema educatiu. Convertint un sistema, creat per a mantenir la imparcialitat docent i les garanties socials, en un altre on ja no hi ha veu ni elements de participació del col·lectiu.
- L'augment de l'externalització, ja sigui fent que les empreses assumeixin tasques d'avaluació curricular sense garanties de qualitat o amb l'augment de les partides per a l'escola concertada ens fan pensar que la intenció és que l'escola pública es converteixi en el reducte dels menys afavorits i perdi la seva tasca de cohesió social.
- La manca de transparència en les dades, tant de matrícula com de gestió de fons, i l'abús d'utilització de les resolucions o els documents de gestió i organització, a les quals la participació no està garantida fan que la gestió sigui totalment opaca i no es pugui avaluar l'impacte que tindran totes les mesures que sense consens i a corre-cuita s'estan prenent.

4. L'oportunitat de la Llei de Formació i Qualificacions Professionals de Catalunya.

Estem davant d'un Projecte de Llei que per primera vegada vol fer un plantejament a Catalunya en matèria de FP integrada i pretén acostar-nos al model de FP existent a la UE. Si bé aquest és un objectiu que valorem positivament, la realitat fa que el text que tenim davant no acabi de cobrir plenament les expectatives creades ni les necessitats que tenim com a país en aquesta qüestió.

L'FP i les qualificacions professionals tenen un contingut estratègic tant des del punt de vista del desenvolupament personal com en relació a les necessitats del món de l'empresa i laboral en un context en el que el coneixement i les qualificacions són un factor de producció imprescindible per contribuir a la innovació i un element imprescindible per garantir el trànsit, la permanència i el progrés en el mercat de treball.

És en base a aquest paper estratègic que ha de jugar una llei d'aquestes característiques que el sindicat ha participat activament en els processos de debat previ a l'actual redactat. Però el text que estem veient no ha assolit el necessari consens. Els consensos previs amb els que vam encarar la primera fase d'elaboració de l'actual projecte s'han trencat en el tram definitiu, especialment en la regulació de la governança i el sistema d'acreditacions entre d'altres. Creiem que el consens es trenca degut a la manca de sensibilitat i capacitat d'escolta, en especial per part del Departament d'Ensenyament¹⁷, en relació a les aportacions sindicals, ja que no veiem que es

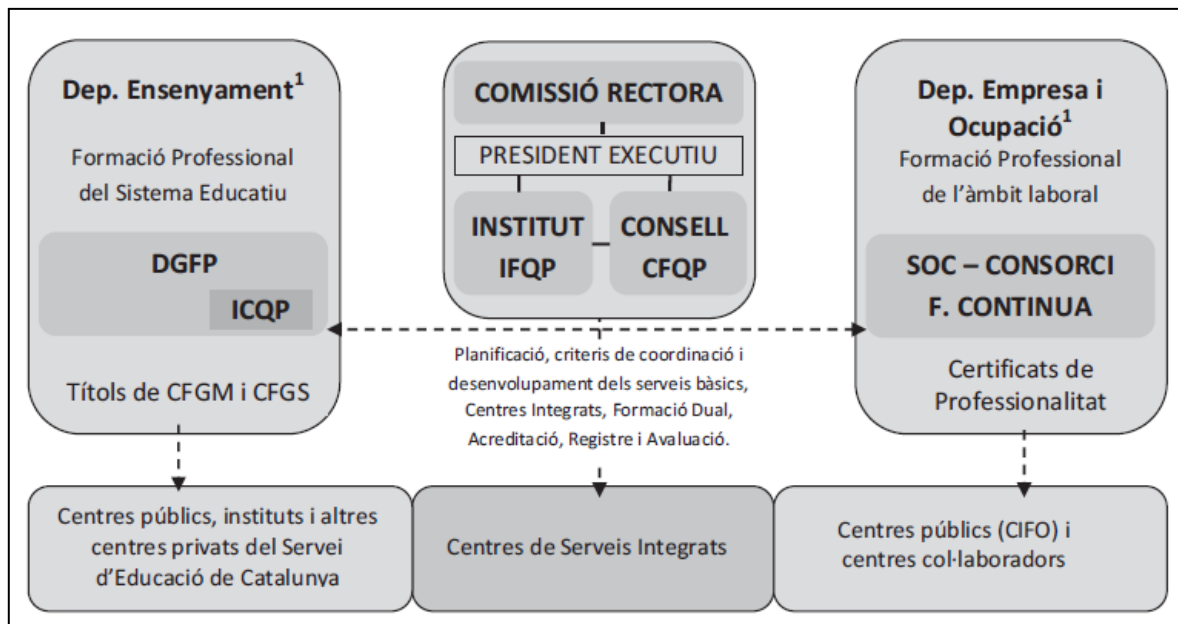
¹⁷ Valoració de CCOO del Projecte de Llei de Formació i Qualificacions Professionals de Catalunya. <http://bit.ly/16V6Wpt>

reconegui l'especial paper que les organitzacions sindicals i empresarials tenim en el món de l'empresa i el treball, un dels aspectes clau en els que la llei ha d'incidir. Una qüestió que en especial s'evidencia en la regulació de la Formació Dual que nosaltres entenem que cal entendre com una política d'ocupació i en l'actual projecte de llei es tracta només com a Formació i això ja introdueix un límit i un contrasentit

En el terreny més general trobem que no hi ha una incardinació d'aquest projecte de llei en una concepció de la Formació al llarg de la vida, un paradigma avui innegable i que no es pot obviar.

De la mateixa manera que tampoc constatem que l'actual text entengui l'FP també com un element de les polítiques d'ocupació, qüestió que queda encara més evidenciada en el fet que la llei del SOC¹⁸ i la de FP es veuen i tracten en comissions diferents i sense la necessària connexió d'un debat en paral·lel. Si entenem que l'FP i la QP és una Política Activa d'Ocupació no podem entendre que es mantinguin espais diferents de concertació de les PAO i de la Formació.

Són aquestes qüestions també les que ens permeten incidir en la contradicció existent entre un preàmbul que detalla el context i els reptes a abordar i un articulat que no el concreta amb respostes legals.

Gràfic 3: Definició del Sistema segons el projecte de Llei de Formació i Qualificacions Professionals de Catalunya.

Aspectes a millorar:

- La governança del sistema ha de tenir més autonomia, més competències, ser menys institucionalitzada i eliminar les duplicitats actuals. L'FP educativa i laboral s'han de fusionar de forma efectiva. La integració és necessària per al ciutadà avui. Veure de Gràfic 3.
- Concreció en el model de centres específics d'FP, de centres integrats així com el finançament d'aquests i la participació dels interlocutors socials. La fórmula actual manté la dualitat de centres d'Ensenyament i d'EMO.

¹⁸ Projecte de Llei del Servei Català d'Ocupació. <http://bit.ly/1DmPd6Q>

- Major presència dels ens locals i coordinació amb els Consells Territorials i Sectorials del SOC.
- Model consensuat de pràctiques i aprenentatge (FCT i Dual respectivament).
- Acreditació de competències: model únic i permanent.
- Finestreta única i permanent per a l'acreditació, la informació i l'orientació.
- Enllaç coherent i d'utilitat per al ciutadà amb la Llei del SOC que es tramita en paral·lel.
- Model estructural i propi per a tractar l'abandonament prematur i les necessitats educatives específiques (NEE).
- Donar prioritat a l'abandonament a Grau Mitjà.
- Equitat i universalitat en l'accés.
- Importància de les competències de l'aprenentatge permanent.
- Relació amb d'altres etapes, equitat en l'accés, beques, formació per l'ocupació de demanda als centres integrats, definició dels models d'informació i orientació amb una xarxa única.
- Evolucionar cap a l'aprenentatge al llarg de la vida¹⁹⁻²⁰.
- Model de formació a distància de qualitat.
- Actualització dels/les professionals implicades en el sistema.
- Compromisos fermes de desplegament amb terminis a les disposicions addicionals.

5. La Formació Professional Dual.

Els programes d'aprenentatge tenen diverses modalitats, com el model Dual que es desenvolupa al centre d'Europa i té un reconeixement especial per l'elevada participació d'alumnes, l'alt índex d'inserció laboral i l'acceptació social. La seva principal característica és l'alternança entre el centre educatiu i l'empresa amb reconeixement acadèmic dels aprenentatges adquirits en l'entorn laboral.

El model de Dual alemany té més de 100 anys d'història i es fonamenta en el diàleg social entre l'administració i les organitzacions empresarials i sindicals (tripartit). Hi participa prop del 50% de l'alumnat i el seu fonament d'èxit resideix en la creença que la inversió en formació té retorn econòmic i social.

El model Dual suís s'aplica majoritàriament a petites i mitjanes empreses i la inversió majoritària la realitzen aquestes que calculen acuradament el treball efectiu dels seus aprenents, amb el que recuperen quasi la totalitat de la seva inversió i la resta es retorna a l'incorporar-los a l'empresa.

Al centre d'Europa no s'entén la Dual si no és amb contracte laboral i amb una excel·lent coordinació entre els centres formatius i les empreses, i una xarxa fonamentada en el diàleg tripartit. En aquesta es defineixen les titulacions (oficis), els currículums i la seva avaluació rigorosa tant al centre formatiu com a l'empresa. La figura del tutor d'empresa esdevé clau i per això la seva capacitació pedagògica també ho és.

Hem de tenir en compte que cada model està subjecte a característiques culturals i per això la transferència directa no és possible.

¹⁹ Pàgina del MECD sobre aprenentatge al llarg de la vida. <http://bit.ly/1AgAZp8>

²⁰ Llei d'aprenentatge al llarg de la vida del país basc. <http://bit.ly/1DmwecR>

Quina Formació Dual tenim a Catalunya?²¹:

- La regulació estatal és tant àmplia que si a Catalunya no s'acota i es consensua s'arribarà a una via morta per manca d'uns fonaments ben establerts. La "marca" Dual es "cremarà".
- No existeixen perfils definits per als tutors d'empresa, ni per a la seva formació o capacitat.
- No hi ha consens entre administració, patronals i sindicats.
- No hi ha consens ni tant sols entre administració educativa i laboral.
- La promoció es vol fer en base a treballadors de baix cost i bonificacions a les empreses.
- Els tutors dels centres educatius no tenen suport i han de fer de venedors per a cercar empreses.
- No s'aposta pel compromís empresarial i el canvi de mentalitat d'invertir en formació ja que es pot fer mitjançant beques que creen treballadors de dos nivells.
- Si a l'FP Bàsica es pot fer Dual i a Grau Mitjà i Grau Superior també, com s'articularen els diferents models necessaris per a diferents nivells de qualificació?
- S'articula mitjançant documents d'organització i gestió dels centres, als quals no s'especifica cap aspecte de reducció horària per als tutors ni gestió horària per als professors que perdin hores lectives. En un moment de pèrdua de drets això genera desconfiança.
- En aquests documents es considera anòmal que tot un grup no faci Dual quan l'excepció ha de ser tot el contrari.

Què proposa CCOO?:

- L'aprenentatge Dual és clau però ho serà a mig o llarg termini, no cal fer propaganda, cal diàleg i consens per a desenvolupar un model propi on totes les parts es corresponsabilitzin.
- Cal una regulació clara i concisa que defineixi els aspectes clau.
- La implantació de la Dual en un centre s'ha de fer amb una anàlisi prèvia de les possibilitats d'èxit i dels mitjans humans i materials dels que disposa. Mai s'ha de fer per imposició.
- S'ha de donar suport i reconeixement als tutors i als centres, així com definir una capacitat pedagògica per als tutors d'empresa.
- Cal fer-la sempre amb contracte laboral i amb una avaluació exhaustiva dels aprenentatges adquirits a l'empresa que faci que les titulacions d'FP no perdin qualitat.
- S'ha de facilitar la negociació col·lectiva i la representació legal dels treballadors amb informació, participació i transparència.

6. La implantació de la Formació Professional Bàsica

La Llei Orgànica de Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE²²) és l'última invenció de canvis legislatius en l'educació. Es tracta d'una imposició sense consens sota criteris neoliberals per tal de destruir el model inclusiu, la igualtat d'oportunitats, la gestió democràtica i desvirtuar l'ensenyament públic, reduir-ne els seus recursos i gestionar-lo de forma opaca . Així doncs aquest esdevindrà el camí dels qui no poden pagar i creixerà un negoci privat alternatiu amb finalitats mercantilistes.

²¹ Enllaços als webs del Departament d'Ensenyament sobre FP Dual. <http://bit.ly/1uL0bSp> <http://www.fpdual.cat/>

²² Ley Orgánica de Mejora de la Calidad Educativa. <http://bit.ly/1btIDx3>

A Catalunya, tot i la utilització política i electoralista de la seva insubmissió, ja la tenim aquí segons el calendari que fixa la mateixa Llei a Primària i a la Formació Professional.

El Govern de Catalunya ha respost tèbiament a elements molt perversos de la Llei respecte a altres comunitats, ha recorregut als tribunals motius lingüístics i competencials però ha estat a favor de la pràctica totalitat de la resta. CCOO és l'única força sindical que ha impugnat l'FP Bàsica (FPB²³) al Tribunal Suprem²⁴.

Què suposa la LOMCE a l'FP?:

- L'alumnat amb pitjors perspectives a l'ESO passa a l'FP Bàsica a partir dels 14 anys.
- Les ràtios passen de 15/17 amb els PQPI/PFI a 30 amb l'FP Bàsica.
- El títol d'FP Bàsica: Té equivalència estadística amb el de Grau Mitjà i Batxillerat per a corregir artificialment la mancança de titulacions de secundària post obligatòria. Es dona a l'ESO però no dona el Graduat en ESO (GESO). Dona accés directe al Grau Mitjà tot i que aquest s'ha dissenyat per accedir-hi amb les competències de l'ESO. Permetrà presentar-se a les avaluacions del GESO però l'alumnat no s'haurà preparat per aquest objectiu.
- La depreciació del Grau Mitjà serà un efecte en cadena a l'FP i aquesta es tornarà a estigmatitzar.
- A l'FP Bàsica deixa de ser una excepció la contractació de professorat especialista ja que s'obre la docència a professorat amb experiència laboral de només 3 anys en el sector professional.
- Desapareix el curs d'accés a cicles formatius de grau superior. Mesura que ha estat d'èxit a Catalunya.
- Cada universitat podrà establir els seus requisits d'accés, amb una avaluació a la qual es tindran en compte altres matèries no cursades al cicle formatiu de Grau Superior.
- Criteris de mercat: els resultats acadèmics de les proves externes posicionaran obligatòriament els centres en un rànquing públic que condicionarà la lliure elecció de centre per part de les famílies.
- S'elimina la participació als centres i es potencia l'elecció ideològica de les direccions per part de l'Administració que governi en aquell moment.
- A l'Estat espanyol s'han perdut uns 1000 grups respecte als PQPI.

Quines alternatives proposa CCOO?²⁵:

- Mantenir i estendre de forma suficient els PQPI (Catalunya ofereix plaça a un de cada cinc alumnes potencials i constitueix una de les ofertes més baixes de l'Estat espanyol) amb finançament estable de 2 anys de durada (Catalunya té una taxa d'abandonament prematur del 24,7%(2013), ha crescut prop d'un punt el darrer any i supera la mitjana de l'Estat espanyol).
- La mateixa disociació addicional que possibilita els PFI ha de permetre evitar l'FP Bàsica.
- Estabilitat per al professorat dels PQPI per a un treball amb l'alumnat més desafavorit en condicions dignes i estables. Formació permanent i recursos en el tractament de la diversitat a l'ESO i als PQPI.

²³ Formació Professional Bàsica al web todofp.es. <http://bit.ly/NvYl3i>

²⁴ CCOO recorre al Tribunal Suprem l'FP Bàsica. <http://bit.ly/16ZhI3w>

²⁵ Valoracions de l'FP Bàsica al web d'FP de FECCOO. <http://bit.ly/1uL34Th>

- Als 14 anys no es pot realitzar activitat laboral i en molts casos per la Llei de Prevenció de Riscos fins als 18. És inútil segregar cap a estudis professionals als 14 anys si no es poden fer ni tant sols FCT.
- El nivell d'estudis post obligatoris mitjans s'ha de millorar ampliant l'oferta pertinent (principalment Grau Mitjà) i no fent trucs estadístics.
- Solucions a l'elevadíssim abandonament a Grau Mitjà (informació/orientació, reducció de ràtios i acció tutorial). Transparència en les dades i diàleg sobre la problemàtica.

Valoració de l'esborrany de Decret²⁶ de desplegament de l'FP Bàsica a Catalunya:

L'alumnat més vulnerable porta dos cursos amb una incertesa creixent que en certs moments ha fet trontollar els mecanismes d'informació i orientació que reben per part dels/les tutors/es de l'ESO. Resolucions a corre-cuita, estratègies electorals i polítiques als mitjans de comunicació negant-ne la seva aplicació, mitges veritats que a hores d'ara ja són mentida, programes pilot quan s'assignava finançament al govern central, ...

És una llarga i lamentable història, per que els veritables protagonistes son literalment tractats per l'administració educativa com les escorrialles del sistema, menyspreats pel fet que les elits socials que decideixen creuen que no necessitaran aquests "programes", i de programes se'n parla com si d'alguna malaltia es tractés. A més, d'aquesta forma, la Formació Professional torna a ser tractada com a reducte deficient a on van orientats i separats els/les alumnes que "no serveixen" per estudiar.

CCOO ha denunciat abastament el que l'aplicació d'aquesta etapa pot suposar i creiem que el paper que ha jugat l'administració demostra la seva nul·la aposta pel sistema educatiu així com la seva incompetència. Era de preveure quan ja no s'apostava ni pels PQPI.

Aspectes concrets d'aquest esborrany:

- La disposició Addicional 4 del Reial Decret 127/2014, de 28 de febrer, obre la possibilitat a oferir una etapa educativa alternativa, però el Departament d'Ensenyament l'ha rebutjat.
- Aquest Decret realitza un desplegament directe sobre la norma bàsica i no serveix de marc ni tant sols per a atenuar els aspectes més perversos de la Llei.
- No es contempla cap acció tutorial complementària.
- No es concreten els centres que ho faran.
- Només es desenvolupen 3 titulacions de 21.
- Es contemplen ràtios 30 que anul·len qualsevol expectativa d'èxit.
- No es concreta cap compromís amb l'edat d'accés ni amb l'obtenció del Graduat amb ESO.
- No es detalla quan començarà l'activitat de pràctiques en empresa de l'alumne.
- La figura de professor especialista que pot exercir de docent amb tres anys d'experiència a la branca professional consolida la tendència de precarització professional i de desregularització de les atribucions docents.

²⁶ Edicte d'informació pública del Decret de Formació Professional Bàsica. <http://bit.ly/1CPtO7F>

- Alguns exemples de ràtios d'altres comunitats son:

Comunitat	Astúries	País Valencià	Baleares	Aragó	Extremadura	Rioja	Andalusia
Ràtio	20	15/18	20	15	15	20	20

Comunitat	Euskadi	Murcia	Cantàbria	Galícia	Navarra	Canaries	Madrid	Catalunya
Ràtio	12/15	25	15	20	16	20	20	30

7. La Garantia Juvenil.

La Garantia Juvenil²⁷ es materialitza en un conjunt d'accions que encaixen en els 4 eixos bàsics de: millora de la intermediació, millora de la empleabilitat, estímuls a la contractació i emprenedoria. Dins dels quals la reducció de l'abandonament i l'atur juvenil en són els principals objectius. Sobre el seu desenvolupament creiem molt important fer-ne les següents valoracions²⁸:

- La inclusió a aquestes mesures hauria de ser automàtica per l'edat i no estar subjecte al requisit de registre telemàtic fins als 25 anys. A Catalunya actualment hi ha 4.265 inscrits/tes. Els Immigrants han d'estar inclosos.
- Com que en els últims anys a algunes comunitats com Catalunya no s'ha lluitat contra l'abandonament, ara, part dels fons és consumiran en això. Els programes de segona oportunitat haurien d'haver estat estructurals i amb major oferta.
- S'està elaborant una Ordre de Formació Pràctica en Centres de treball que sota el paraigües de pràctiques no laborals obre una via d'alternança sense control ni aprenentatges garantits.
- Ens temem que gran part dels fons de la Garantia Juvenil es consumiran en bonificacions a les empreses que no s'optimitzaran ni aniran dirigits a sectors concrets. Les bonificacions generalistes ja s'han mostrat ineficaces en anteriors experiències.
- No volem que la Garantia Juvenil esdevingui l'instrument per encabir i gestionar totes les polítiques d'ocupació i inserció que ja s'estaven fent.
- Els fons per la Garantia Juvenil, provinents del Fons Social Europeu, que arriben al Govern estatal i es transfereixen a les CCAA, requeriran d'un seguiment i avaluació, per conèixer el seu impacte, eficàcia i eficiència en la reducció de l'atur juvenil. Seràn necessaris mecanismes garantits de transparència i participació real.

²⁷ Garantia Juvenil als webs del Departament d'Ensenyament i del MESS. <http://bit.ly/1wMffeV> <http://bit.ly/1zz5HCW>

²⁸ Valoració de CCOO de la Garantia Juvenil. <http://bit.ly/1FEuHhU>

8. Per un Nou Acord a la Formació Professional.

L'escenari actual requereix diàleg i responsabilitat de l'Administració. El voluntarisme té un límit.

En els darrers anys la Formació Professional s'ha utilitzat com a clau de la recuperació, la millora de la qualificació de les persones, la inserció laboral i la creació de treball.

Però som els professors els qui hem estat al capdavant per a dignificar la Formació Professional i eliminar els seus prejudicis.

Sobre quines decisions polítiques i econòmiques reals se sustenten aquestes promeses?

La nostra professió s'ha precaritzat en condicions laborals i econòmiques, mentre que ha augmentat substancialment en exigència. S'ha parlat de creixement de l'FP quan en realitat aquest ha estat possible per l'augment massiu de ràtios, l'eliminació de desdoblaments, la reducció de recursos humans i econòmics, com la no reposició de les jubilacions, entre d'altres.

Fins quan es sostindrà aquesta pressió? Quan gaudirà l'FP realment dels mitjans que necessita per a prendre el protagonisme que se li demana?

Per una implicació real de l'Administració!

Des de l'any 1999 no s'estableix un acord per a la Formació Professional, la majoria de decisions de l'Administració es prenen d'esquena als seus professionals. Any rere any, la complexitat de la tasca docent i la gestió dels centres augmenta, mentre que el tracte que rebem és més fiscalitzador, amb menys suport, recursos i diàleg.

Volem i necessitem rebre els suport mitjançant la formació, els recursos i el reconeixement adient perquè la nostra professió esdevingui un servei de qualitat per a la nostra societat. No podem donar resposta al màrqueting polític si aquest es queda a les portades dels mitjans o a les xifres estadístiques.

Un acord de Formació Professional per a la recuperació de les condicions laborals bàsiques com:

- La cobertura de substitucions des del primer dia.
- Restabliment de ràtios (20 alumnes) amb la reposició adequada de docents i convocatòria d'oposicions.
- Restabliment i augment dels desdoblaments com a eina d'atenció individualitzada.
- Jornada de 18 hores lectives. Pagues extraordinàries íntegres.
- Primer sexenni als sis anys. Descongelació salarial.
- Drets de les classes passives i d'altres (fons de pensions, fons d'acció social...)
- Formació permanent del professorat. Dotacions per a la tasca docent i l'actualització curricular.
- Participació del claustre i el consell escolar en les decisions del centre (personal, elecció directors/es, assignació de matèries i horaris, pressupost, PEC, NOFC, ...).
- Que la tasca d'inspecció educativa sigui d'orientació i suport per als centres i docents.
- Valoració i suport a la gestió directiva potenciant el consens als centres.

Un acord de Formació Professional per garantir l'èxit dels nous reptes:

- Condicions estructurals, organitzatives i professionals idònies pels treballadors i usuaris.
- Prou canvis legislatius ideològics a corre-cuita.
- Negociació col·lectiva i de consens per a la fusió en l'FP del sistema educatiu i el laboral.
- Creació de centres específics i integrats d'FP amb els recursos adients.
- Suport, reconeixement i dotació d'hores lectives per a les tutories d'FCT, l'alternança simple i Dual. D'acord amb la complexitat de seguiment (extensió territorial).
- Un model de Formació Dual de consens sense màrqueting.

- Servei permanent i únic d'acreditació de competències, d'informació i d'orientació amb els recursos humans i econòmics necessaris i suficients.
- Integració de l'FP en una xarxa real d'aprenentatge al llarg de la vida amb les passarel·les necessàries cap a altres etapes educatives que potenciïn la inserció, la transició laboral i els itineraris individualitzats.
- Els estudis a distància no poden ser simplement un sobresou precaritzat i de menys valor per als alumnes, que els presencials.
- Reconeixement i mitjans per a la tasca tutorial al Grau Mitjà i als PQPI/PFI. Quantificar i reduir l'abandonament.
- Suport en la gestió i docència de les matrícules parcials (Unitats Formatives aïllades).
- Aplicatius en condicions per a l'avaluació i el seguiment escolar, l'FCT, l'alternança simple i la Dual.
- Recursos per al tractament de la diversitat, les NEE i l'abandonament escolar.
- Recursos per a la formació prioritària de les persones amb qualificació baixa o nul·la.
- Recuperació d'una FOL diferenciada per a Grau Mitjà i Grau Superior.
- Modernització del decret d'especialitats per equiparar i racionalitzar els cossos de l'FP.

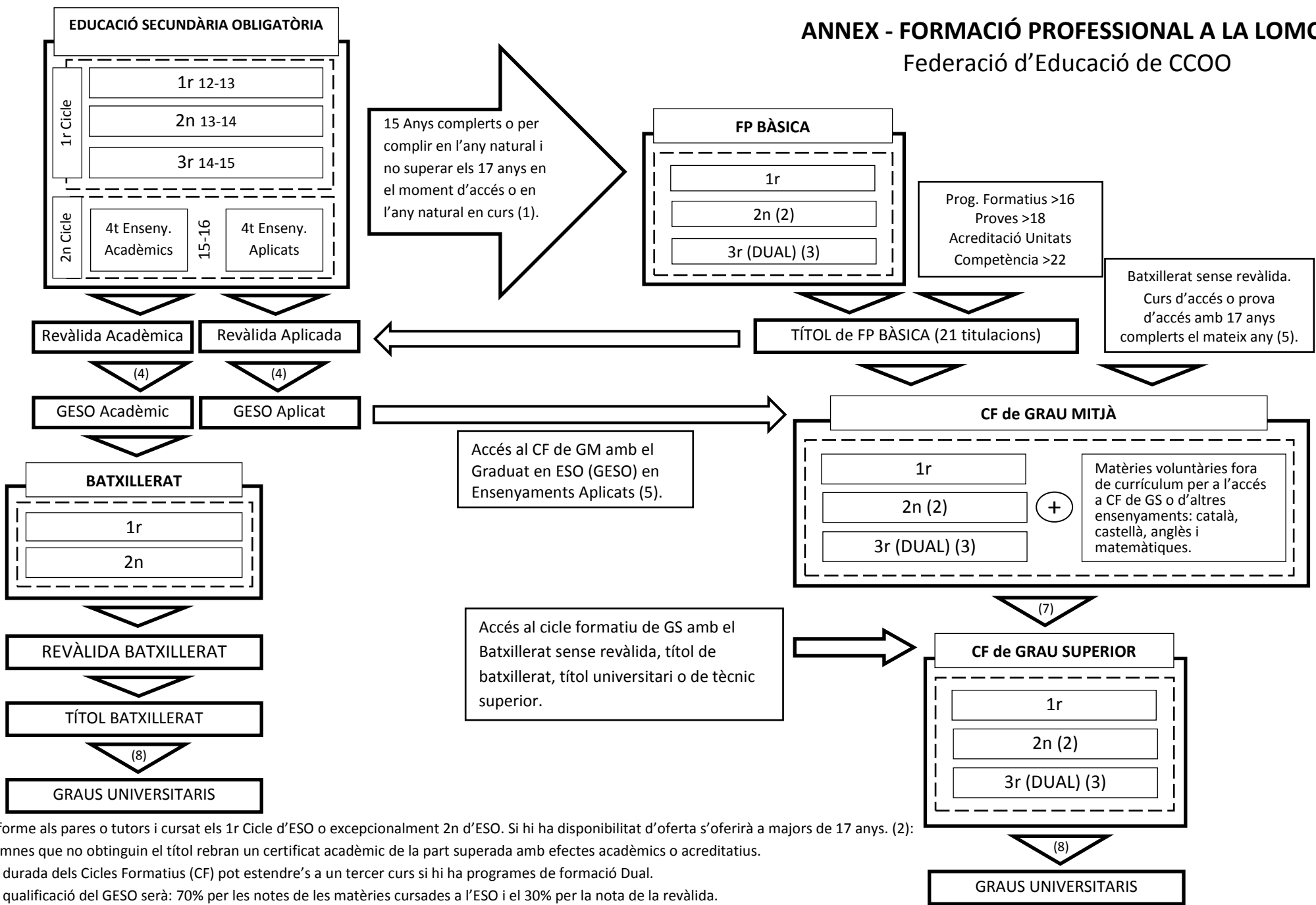
9. Conclusions.

1. La manca de voluntat de cercar el consens amb els agents socials i econòmics ha fet que l'Administració Educativa sota les seves prioritats neoliberalis imposi en solitari models educatius i laborals que estan fracassant en totes les seves vessants. Aquestes polítiques, sostingudes tant sols pel màrqueting, condueixen a un desmantellament dels drets civils i socials, així com de les estratègies de cohesió i d'emergència social, necessàries en el context actual.
2. L'evidència que els pressupostos mantenen els seu volum total, amb poques variacions, i que les partides a l'ensenyament públic van minvant. Constaten el poc compromís i voluntat que té l'actual Govern en fer front amb garanties les greus problemàtiques com són: l'elevada taxa d'atur juvenil, la baixa o nul·la qualificació d'una gran part de la població, l'abandonament prematur i dels CFGM, així com una aposta veritable per la Formació Professional.
3. Les polítiques neoliberals en referència a la nul·la vinculació contractual en els programes de Formació Professional Dual o Garantia Juvenil, a l'obertura de programes de pràctiques no laborals, a l'alternança sense continguts formatius, entre d'altres. Fan palès que es volen disfressar dades de desocupació mitjançant bonificacions a curt termini sense una implicació real en un model productiu amb valor afegit que generi ocupació estable i qualificada.

4. La regulació d'aspectes transcendents en un context de crisi mitjançant resolucions de publicació immediata i sense període de consulta pública mostren que el Govern de Catalunya vol abandonar els espais i instruments de diàleg i consens per blindar-se en estratègies que ja fa anys que no donen resultats, i que fomenten una cultura poc democràtica.
5. Les escoles, instituts i òrgans de participació evolucionen cap a models de jerarquia vertical on les treballadores i treballadors ja no tenen representació, ni veu ni vot, i han de veure com el vaixell va a la deriva mentre veuen com les seves condicions laborals es precaritzen i sense suport han d'executar els nous invents de gestors que no coneixen la realitat.
6. Per d'altres prioritats econòmiques i de Govern, s'implanten sistemes educatius com l'FP Bàsica que no tenen cabuda en els models d'èxit en els que sempre ens hem volgut emmirallar. I per tant llencem per la borda el treball de molts anys com ho ha estat el model inclusiu i la dignificació de la Formació Professional.
7. Les desavinences entre els mateixos ens de Govern i la prioritat de preservar les posicions de poder fan que davant la necessitat urgent de solucions es reproduïxin les duplicitats i es materialitzin lleis que no concreten ni avancen en ninguna direcció.
8. El continu experiment legislatiu, la pèrdua de condicions de treball, de suport i implicació de l'administració debiliten l'estructura de serveis públics amb l'únic objectiu de que esdevingui d'ús marginal per a paral·lelament crear una xarxa de negoci amb finalitats exclusivament mercantilistes o per als qui s'ho puguin permetre.

ANNEX - FORMACIÓ PROFESSIONAL A LA LOMCE

Federació d'Educació de CCOO

(1): Informe als pares o tutors i cursat els 1r Cicle d'ESO o excepcionalment 2n d'ESO. Si hi ha disponibilitat d'oferta s'oferirà a majors de 17 anys. (2): Els alumnes que no obtinguin el títol rebran un certificat acadèmic de la part superada amb efectes acadèmics o acreditatius.

(3): La durada dels Cicles Formatius (CF) pot estendre's a un tercer curs si hi ha programes de formació Dual.

(4): La qualificació del GESO serà: 70% per les notes de les matèries cursades a l'ESO i el 30% per la nota de la revàlida.

(5): L'accés als CF de GM es pot fer també amb el títol de batxillerat, batxillerat sense revàlida, un títol universitari o de tècnic superior.

(6): En funció dels estudis previs o experiència laboral es pot acreditar una part o la totalitat de la prova d'accés.

(7): Amb el títol de tècnic s'ha de realitzar la prova d'accés si el centre ho determina.

(8)